1406 (2021-2022) – Nr. 1
ingediend op 19 september 2022 (2021-2022)

Verslag van de gedachtewisseling

namens de Commissie voor Binnenlands Bestuur,
Gelijke Kansen en Inburgering
uitgebracht door Maaike De Vreese en Tom Ongena

over het eindrapport van de visitatiecommissie voor het Agentschap Integratie en Inburgering

verzendcode: BIN

Vlaams Parlement

Samenstelling van de Commissie voor Binnenlands Bestuur, Gelijke Kansen en Inburgering:

Voorzitter: Kris Van Dijck.

Vaste leden:
Maaike De Vreese, Nadia Sminate, Steven Vandeput, Kris Van Dijck, Paul Van Miert;
Yves Buysse, Chris Janssens, Sam Van Rooy;
Koen Van den Heuvel, Brecht Warnez;
Stephanie D'Hose, Tom Ongena;
Celia Groothedde, Jeremie Vaneeckhout;
Maxim Veys.

Plaatsvervangers:
Andries Gryffroy, Bert Maertens, Freya Perdaens, Elke Sleurs, Annabel Tavernier;
Adeline Blancquaert, Guy D'haeseleer, Kristof Slagmulder;
Jo Brouns, Katrien Partyka;
Emmily Talpe, Carina Van Cauter;
Meyrem Almaci, An Moerenhout;
Kurt De Loor.

Toegevoegde leden:
Lise Vandecasteele.

INHOUD

1. Inleiding door minister Bart Somers 4
2. Toelichting door Bart De Vos 4
3. Toelichting door Jo De Ro 6
4. Tussenkomsten van de commissieleden 8
4.1. Tussenkomst van Maaike De Vreese 8
4.2. Tussenkomst van Sam Van Rooy 9
4.3. Tussenkomst van Katrien Partyka 10
4.4. Tussenkomst van Tom Ongena 10
4.5. Tussenkomst van Jeremie Vaneeckhout 11
4.6. Tussenkomst van Hannelore Goeman 12
5. Antwoorden van de genodigden 13
5.1. Antwoorden van Jo De Ro 13
5.2. Antwoorden van Bart De Vos 15
5.3. Antwoorden van minister Bart Somers 15
Gebruikte afkortingen 18

De Commissie voor Binnenlands Bestuur, Gelijke Kansen en Inburgering besprak op 30 juni 2020 het eindrapport van de visitatiecommissie voor het Agentschap Integratie en Inburgering. Aan de gedachtewisseling werd deelgenomen door:
- Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen;
- Bart De Vos, managementconsultant Möbius Business Redesign;
- Jo De Ro, algemeen directeur Agentschap Integratie en Inburgering (AgII).

1. Inleiding door minister Bart Somers

Minister *Bart Somers* zegt bevoegd te zijn voor het Agentschap Integratie en Inburgering sinds oktober 2019. Er zijn in feite vier beleidsuitvoerende partners: het Vlaamse agentschap, de stedelijke agentschappen in Antwerpen en Gent en het Huis van het Nederlands in Brussel. Het AgII bedient meer dan 70 procent van de inburgeraars en is verantwoordelijk voor 298 van de 300 gemeenten. Het is ook het aanspreekpunt voor het Vlaamse beleid en feitelijk de belangrijkste hefboom voor het inburgerings- en integratiebeleid in Vlaanderen.

De minister schetst de situatie bij zijn aantreden. Er was geen algemeen directeur, wel een waarnemend algemeen directeur sinds begin oktober. Er liep intussen een procedure voor een algemeen directeur. In de maanden november en december voerde hij gesprekken met de voorzitter en de waarnemend algemeen directeur, waaruit heel wat bezorgdheden en uitdagingen voor het agentschap naar voor kwamen.

Begin januari 2020 werd de minister op de hoogte gesteld van het toen nog voorlopige rapport van het Rekenhof, waarop hij niet nader ingaat omdat het al door de commissie besproken is (*Parl.St.* Vl.Parl. 2019-20, nr. 39/1 en 2). Hij vermeldt wel dat zijn voorganger veel extra middelen had toegekend aan het agentschap.

Het Vlaamse regeerakkoord formuleert heel wat nieuwe doelstellingen voor het inburgerings- en integratiebeleid: een gedifferentieerd en gedigitaliseerd aanbod op maat, een robuuster beleid door leerdoelen vast te leggen en in te zetten op de verlichtingswaarden, de invoering van netwerking en participatie als vierde pijler, en de te betalen inburgeringstrajecten. Op het vlak van integratie wil de regering dat het AgII de gemeenten beter ondersteunt bij de opname van hun regierol. Tot slot wordt ingezet op taalbeleid en Nederlands.

Voor de minister is het belangrijk om dat beleid te kunnen vormgeven. Daarvoor heeft hij een sterk agentschap nodig dat performant kan reageren en de switch naar het nieuwe inburgeringsbeleid kan maken. Om de kloof met de gewenste situatie te overbruggen, moet die eerst nauwkeurig bepaald worden. Daartoe werd een overheidsopdracht uitgeschreven door ABB, die door Möbius is opgenomen. In februari 2020 werd een visitatiecommissie samengesteld. Haar resultaten worden dadelijk voorgesteld door Bart De Vos van Möbius.

Sinds maart is er ook een nieuwe algemeen directeur, de heer Jo De Ro. De minister stelt voor dat die na de voorstelling van het rapport van de visitatiecommissie een overzicht geeft van de huidige stand van zaken.

2. Toelichting door Bart De Vos

Bart De Vos bevestigt de door de minister geschetste opdracht, evenals de nieuwe speerpunten, waarvan hij het digitale aspect vernoemt, naast de gedifferentieerde aanpak, de toeleiding naar VDAB, participatie en netwerking. De pijlers van de vernieuwing zijn enerzijds de evolutie van een aanbodgericht naar een vraaggestuurd inburgeringstraject, en anderzijds de evolutie naar een inclusieve samenleving, met daarin een belangrijke rol voor de lokale besturen. Deze doelstellingen

vormden het vertrekpunt om te bekijken waar het agentschap zich vandaag bevindt en voor welke uitdagingen het staat om ze gepast in te vullen.

Projectaanpak

De samenstelling van een raad van vier wijzen betekende de concrete start. De raad bestond uit digitaal expert Pieter Ballon, directeur van imec-SMIT, professor vreemdetaalonderwijs en -didactiek Bart Deygers, onderneemster Khadija Rejdy, people- en cultuurexpert bij UPOP en tot slot SIOO-rector Jesse Segers, expert in organisatiekunde en change management. Zij hebben geprobeerd op minder dan een maand tijd een duidelijk beeld te schetsen van waar het agentschap staat en waar het naartoe kan.

Möbius bekeek alle door het Rekenhof genoemde documenten naast tal van andere studies, vatte ze samen en analyseerde ze, om ze vervolgens voor te leggen aan de genoemde raad. Daarnaast werden ook meer dan twintig persoonlijke gesprekken gevoerd en werd contact opgenomen met belanghebbenden als VDAB, AHOVOKS en de stedelijke agentschappen Atlas en IN-Gent. Over alle resultaten werd gereflecteerd door het panel van experts. Zij zijn terug te voeren tot drie domeinen: dienstverlening, governance en organisatie.

Dienstverlening

Dienstverlening vormt de kernactiviteit. Daarbij is duidelijk naar voren gekomen dat een holistische aanpak van het complexe inburgeringstraject wenselijk is. Op dat vlak is nog een weg te gaan. De huidige modules zijn nog te vaak aparte bouwstenen, zoals NT2 en MO. Zij zijn vandaag onvoldoende verweven, maar quick wins zijn mogelijk. Verder wijst de visitatiecommissie op de tot nu toe onderbelichte rol van de trajectbegeleider in het perspectief van een succesvol eindresultaat. Andere aandachtspunten zijn het digitale, afstemming binnen het domein en samenwerking met de lokale besturen.

Wat maatwerk betreft, pleit de visitatiecommissie voor evenwicht en tegen wildgroei, wat kan gerealiseerd worden door te werken met een aantal basismodellen of productvarianten. Hetzelfde geldt voor de taal-technische afstemming tussen inburgeraar en trajectbegeleider. De toevoeging van de vierde pijler vindt de visitatiecommissie een goede zet, al waarschuwt zij meteen voor ontgoocheling. Men moet voor voldoende buddy's en projecten kunnen zorgen om dat in de praktijk waar te maken.

Voorts bepleit de commissie een voorzichtige omgang met de burgerschapstest, die gevoelig ligt, en beveelt zij nuancering aan. Tegenover de lokale besturen ziet men het als een uitdaging om alle segmenten een gepast aanbod te bieden, waarbij in het bijzonder centrum- en kleinere steden worden genoemd.

Het volgende punt is tolken en vertalen, waarbij de spreker het capaciteitsprobleem vermeldt naast de complexiteit. Niet elke taal is even vlot toegankelijk. De visitatiecommissie pleit voor creativiteit en voor het bekijken van de digitale mogelijkheden zoals de toepassing NedBox. Waar mogelijk kunnen taalhulpen een bijdrage leveren. Niet elke omstandigheid is immers zo precair dat ze een gediplomeerd vertaler-tolk vereist. Derde werkpunt is het taalbeleid bij de ontvangende diensten. Kleine zaken als visuele voorstellingen kunnen al voor duidelijkheid zorgen.

De visitatiecommissie waardeert de juridische dienstverlening als een van de sterke punten van het agentschap, waarin het toonaangevend is. Die activiteit mag dan ook zeker niet uitgehold worden. De visitatiecommissie pleit voor een robuuste en klantvriendelijke website.

Governance

Het volgende aspect van de reflectie was de governance: wie speelt allemaal mee en hoe is de interactie? Zijn alle beslissingsregels en mandaten duidelijk? Is optimalisering mogelijk? Welnu, volgens de visitatiecommissie is er ruimte voor verduidelijking in de rolverdeling tussen kabinet, ABB en de vier agentschappen, en in het beste geval ook vereenvoudiging. Ook binnen de organisatie vormen die duidelijkheid en samenwerking een pijnpunt. Duidelijkheid over rollen en mandaten is trouwens belangrijk, ook voor de snelheid waarmee beslist wordt. De spreker vermeldt zelfsturende teams, een duidelijke visie en empowerment van het personeel. Op financieel vlak sluiten veel conclusies aan bij die van het Rekenhof, en adviseert ook de visitatiecommissie strikt beheer. Er moet met name meer vanuit een kostprijsreflex nagedacht worden.

Organisatie

Als laatste bouwsteen bespreekt Bart De Vos de organisatie van integratie en inburgering. De visitatiecommissie stelt vast dat beslissingen niet altijd even vlot tot stand kwamen. Zij merkt op dat het organigram niet altijd is opgesteld vanuit het perspectief van de dienstverlening, en evenmin ideaal is om tot een geïntegreerde aanpak te komen. De dynamiek tussen centraal, provinciaal en lokaal is daarbij een belangrijk aandachtspunt, net als de overhead.

Verder is het hr-beleid tot nu toe te administratief gebleven, oordeelt de visitatiecommissie, en te weinig gericht op organisatiecultuur en engagement. Een organisatie met een teamgeest werkt beter dan een versnipperde organisatie waarin iedereen zijn eigen ding doet. Dat is zeker een werkpunt, mede in het licht van de nieuwe uitdagingen. Goede coaching om iedereen mee te krijgen in het nieuwe verhaal, is fundamenteel voor het succes.

De visitatie leerde dat veel wordt verwacht van de nieuwe algemeen directeur om een nieuwe cultuur op gang te brengen, die het wel degelijk bestaande engagement weet af te stemmen. De visitatiecommissie treedt bij dat die rol inderdaad zeer belangrijk is.

3. Toelichting door Jo De Ro

Jo De Ro vindt het belangrijk dat de personeelsleden van het agentschap het zien zitten. De parlementsleden hebben terecht grondige vragen gesteld over de werking van het agentschap en het Rekenhof heeft even terecht de zaken scherp onder woorden gebracht. Dat komt aan bij het personeel maar dat personeel heeft ook veel te bieden aan de overheid. Het verleden en de aanbevelingen mogen niet genegeerd worden, maar het komt er nu wel op aan om de pagina om te slaan.

De pijnpunten die het Rekenhof, de visitatiecommissie en Idea Consult aangeven zijn duidelijk en moeten aangepakt worden. De spreker wijst er wel op dat het voor de personeelsleden frustrerend is dat men dat laatste de afgelopen jaren niet altijd in optimale omstandigheden heeft kunnen doen. Zij zijn er immers, net als hun collega's in het onderwijs, op gericht om mensen te helpen. Dan komt een niet aflatende stroom van negatieve publieke verklaringen hard aan.

Hij treedt in elk geval bij dat organisatie, beslissingslijnen en mandaten moeten aangepakt worden. Hij verzekert dat het nieuwe managementteam de analyse ter harte neemt en met de aanbevelingen aan de slag gaat. Dat was overigens, onderstreept hij, al bezig in de maanden voor zijn aantreden als algemeen directeur. Het vertrouwen van de minister en de ambities in het regeerakkoord sluiten aan bij het grote engagement van het personeel, waarbij hij de vierde pijler en evenwichtig maatwerk als voorbeelden geeft. Hij hoopt dat bij een volgende gelegenheid zal

blijken dat grote stappen gezet zijn. Dat men vooral met overheidsmiddelen werkt, voelen hij en zijn mensen immers aan als een grote verantwoordelijkheid. Hij dankt hen alvast voor hun inzet tijdens de coronacrisis.

In overleg met de raad van bestuur, de Vlaamse Regering en ABB is men bezig met de opmaak van een strategisch plan 2021-2025. De aanbevelingen komen dan ook op het goede moment.

Het eerste pijnpunt waar de spreker nader op ingaat is het onvoldoende uitgebouwde personeelsbeleid. Welnu, de raad van bestuur heeft al rond nieuwjaar 2020 beslist expertise binnen te halen om ervoor te zorgen dat de hr-dienst niet alleen zijn administratieve basisopdrachten correct uitvoert, maar ook leidinggevenden ondersteunt, aan talentmanagement en betere en snellere personeelsmonitoring doet.

In de strijd tegen het silo-denken, zitten dan weer de regiomanagers en de directie sinds zes weken samen in één orgaan, het managementteam, dat voortaan samen verantwoordelijk is, voor bijvoorbeeld een plan als dat voor MO.

Wat NT2 betreft, waarvan het agentschap de regie, en de centra voor volwassenenonderwijs en basiseducatie samen met de universitaire talencentra de uitvoering op zich nemen, werd op 16 maart 2020 een gedetailleerd behoefteplan voorgesteld. De spreker belooft voor het verslag een aantal voorbeelden te bezorgen van welke berg aan informatie dat per gemeente, streek of heel Vlaanderen oplevert. Samen met de open-endfinanciering is er sprake van een zeer grote stap ten gunste van de regierol, waarin het agentschap voortaan ook strikter kan zijn over de output.

Wat MO betreft, verwijst hij naar het actieplan dat eind 2019 werd uitgetekend, met daarin de ambitie om de historische achterstand op twee jaar tijd weg te werken. Hij verzekert dat hij zich bewust is van de gunstige vertekening waarvoor corona zorgt en dat er opgevolgd wordt op het hoogste niveau.

Op het vlak van wendbaarheid en beslissingskracht, wijst Jo De Ro erop dat de dag na de federale coronapersconferentie van 12 maart, de leidinggevenden van het agentschap al tot een beslissing kwamen, dat nog een dag later de digitale MO-lessen begonnen en dat alle 575 vte's die op dat moment in dienst waren, vanaf dag een thuis hebben kunnen werken. De afgelopen weken hebben dan ook aangetoond dat het huidige agentschap wendbaar is.

Wat transparantie betreft hebben de vier agentschappen, ABB en het beleid eraan gewerkt om vanaf de zomer (2020) kwartaalcijfers op het internet te publiceren. Dat is een grote stap, want dergelijke publicatie vereist, anders dan een intern dashboard, een voorafgaande stabiliseringsprocedure.

De voeling met de klant werd ook door het agentschap als problematisch aangevoeld. Daarom werden alle gemeenten uitgenodigd om samen te komen. Met 220 daarvan is alvast een bezoek gepland, waarvan de resultaten moeten leiden tot samenwerkingsakkoorden per gemeente.

Voor zijn coronadienstverlening heeft het agentschap niet alleen een pluim gekregen binnen de Vlaamse overheid maar ook daarbuiten. De snelheid waarmee een webpagina werd opgezet om alle gevalideerde informatie van de nationale veiligheidsraad, de crisiscel van de Vlaamse overheid en de agentschappen om te zetten in verstaanbaar Nederlands en in tientallen talen, zowel auditief als visueel, heeft een reëel verschil gemaakt op het terrein, zowel voor instellingen als voor individuen. Daar is dag en nacht aan gewerkt door mensen in de agentschappen, en in

het bijzonder door tolken en mensen van de telefooncentrale en STV, zeker in de eerste maand.

Trajectbegeleiders ontvangen met open armen de aanbeveling om zich meer als coach dan als administrator op te stellen. Tijdens de coronacrisis werd er niet gekozen voor technische werkloosheid maar om hen elders in te zetten, eerst in de afwerking van de attesten voor langdurige trajecten, vervolgens in de bekendmaking van de covidvacatures bij de inburgeraars ter aanvulling van de medische reserve, en dan om de juiste mensen in de digitale MO-cursussen te krijgen. Ook de mensen van de ondersteunende diensten, de leidinggevenden en de preventieambtenaren hebben de afgelopen drieënhalve maand hard gewerkt, en daarmee de veerkracht van de organisatie getoond.

Wat innovatie betreft, werd snel gedetecteerd dat 10 tot 15 procent van de inburgeraars uitviel bij de overgang van analoge naar digitale lessen. Vervolgens werd samen met de minister het Chromebookproject opgezet.

De algemeen directeur erkent niettemin dat er nog veel werk is. Zo is een meer datagedreven beleid nodig. Belangrijk is verder om mensen vertrouwen te geven, zodat ze durven innoveren. Ook als iets niet direct lukt, kan men eruit leren. Verder vermeldt hij het werk aan een beter aangepast financieringsmodel dan een model dat gebaseerd is op jaarlijks 11.000 contracten, terwijl men er elk jaar 20 tot zelfs 40 procent meer moet doen met een stabiel personeelsbeleid. Dat moet ook een incentive bevatten om alle Vlaamse rechthebbenden aan te spreken. Verder zijn ook sterkere partnerschappen nodig, maar dan met duidelijke mandaten en zonder al te veel coördinatievergaderingen.

Een van de grootste projecten wordt de vernieuwing van de KBI. Verder vermeldt hij het traject met de onderwijsinspectie om de doelen binnen MO scherper te stellen opdat ze geëvalueerd kunnen worden, een proces dat noodzakelijk voorafgaat aan de verdere digitalisering. Dat laatste is niettemin nodig op alle terreinen, op voorwaarde van kwaliteitsborging. Tijd is belangrijk, zeker in de eerste maanden voor een nieuwkomer, maar ook kwaliteit.

Voorts vermeldt Jo De Ro het naar buiten treden als agentschap, ook met wat goed gaat. Geslaagde verhalen kunnen ook intern gebruikt worden als inspirerend voorbeeld.

Tot slot wijst hij op de ambities van het nieuwe beleid: de vierde pijler, de verplichte inburgering in Brussel, het betalend maken van MO en NT2, nog meer klantgericht werken (onder andere voor lokale besturen), het expertisecentrum uitbouwen, meer vraaggestuurde en flexibele trajecten enzovoort. Die uitdagingen wil het agentschap opnemen.

4. Tussenkomsten van de commissieleden

4.1. Tussenkomst van Maaike De Vreese

Maaike De Vreese treedt bij dat al een lange weg is afgelegd, waarbij ze in het bijzonder de grootschalige fusieoperatie, het decreet van 2013 en de asielcrisis van 2015 vermeldt. De context was moeilijk, maar er zijn ook mooie zaken gebeurd. De nieuwe directeur kan nu aan de slag met een nieuwe blik, en zij wenst hem daarbij succes. Iedereen is het eens dat de uitdaging belangrijk is, maar niemand wil terug naar de vroegere versnippering. Uit de crisis is immers een wil gegroeid en die blijkt ook uit het ambitieuze regeerakkoord, waarvan de uitvoering evenzeer een lang traject zal vergen.

De spreker waardeert dat er een echte burgerschapstest komt. Zij is geen voorstander van eindtermen op maat maar van een eindexamen MO, dat een minimum minimorum vormt om de integratie van inburgeraars te toetsen. Het moet algemeen gelden voor iedereen zonder onderscheid.

Een andere ambitie van het regeerakkoord, namelijk afstappen van het gratis beleid, zal impact hebben op het financieringssysteem. Hoe belangrijk de digitale omslag ook is, toch moet aandacht blijven gaan naar fysiek contact en begeleiding, onderstreept ze. Ook de uitbouw van een sociaal netwerk is immers belangrijk, bijvoorbeeld om werk te vinden en onze taal te spreken.

Een belangrijke conclusie is voor haar fractie de zoektocht naar meer efficiëntie en effectiviteit. Als voorbeelden geeft ze de synergie van NT2 en MO, en de combinatie met werk. Men moet snel gaan en deze mensen binnen de twee maanden naar VDAB leiden. Verder vermeldt ze nog e-learning, de stroomlijning van het ondersteuningsaanbod aan de lokale besturen, meer focus op de kerntaken, monitoring, en de versterkte samenwerking tussen alle uitvoeringspartners en met andere beleidsdomeinen en lokale besturen.

De spreker informeert bij de algemeen directeur of de mogelijke heropstart van de instroom na de lockdown wordt opgevolgd. Weet men wanneer die eraan komt? Wordt daarover overlegd met Vreemdelingenzaken of andere instanties?

Tot slot vraagt ze meer uitleg over het Australische voorbeeld om na te gaan wanneer een nieuwkomer return on investment biedt, en die informatie in te zetten voor trajectbepaling en publieksvoorlichting over migratie. Welke goede praktijken op het vlak van efficiëntie en slanke structuur vindt men precies in Nederland?

4.2. Tussenkomst van Sam Van Rooy

Sam Van Rooy begrijpt waarom directeur De Ro het vooral over de toekomst had. De rapporten van het Rekenhof en de visitatiecommissie laten immers een agentschap zien dat financieel slecht werd beheerd maar vooral zijn werk onvoldoende doet. Zo leest men op bladzijde 7 dat het eindexamen afnemen gevoelig ligt bij de medewerkers, waarbij de visitatiecommissie voorstelt om met eindtermen op maat en met inspanningsverbintenissen te werken. Zijn de algemeen directeur en de minister van plan gevolg te geven aan dat advies, dat het lid een stap terug noemt?

Verder vermeldt ook hij de kritiek op de onduidelijke rolverdeling en taakomschrijving, het gebrek aan efficiëntie en het amateuristische personeelsbeleid. Personeel ontslaan met een vergoeding en vervolgens weer in dienst nemen is geld van de belastingbetaler weggooien.

De spreker is ook sceptisch over de mogelijkheid dat dezelfde partijen die in de vorige regering de organisatie verwaarloosden, zoals men leest in het rapport, in deze regering niet op die weg zullen voortgaan. Hij is benieuwd hoe minister Bart Somers zijn voorgangster Liesbeth Homans zal opvolgen op dat vlak.

De visitatie leerde voorts dat het inburgeringstraject te veel uit losse modules bestaat, hoewel met name MO en taalverwerving samenhang zouden moeten vertonen. Wat de ambitie om de achterstand weg te werken betreft, waarschuwt de spreker dat een nieuwe asielcrisis mogelijk is zolang men de speelbal blijft van beslissingen op het federale en Europese niveau. Het lid gelooft dan ook niet dat de achterstand kan worden weggewerkt, tenzij men steeds meer belastinggeld inzet, maar daar zal zijn fractie zich alvast tegen verzetten.

Bij de burgerschapstest is voor wie tweemaal niet slaagde voor een onderdeel opnieuw sprake van de mogelijkheid om te werken met een vrijstelling op basis van

inspanning. De spreker rekent erop dat de algemeen directeur en de minister zullen bevestigen dat zij niet op die suggestie ingaan en dat de resultaatsverbintenis blijft. Het enige mogelijke resultaat is voor zijn fractie dat wie niet slaagt, zijn verblijfsvergunning verliest en het land wordt uitgezet.

Wat organisatiestructuur betreft, lijkt het agentschap een soort België in het klein te zijn, met versnipperde diensten die de maatschappij veel geld kosten. Hoe zal men dat oplossen?

Sam Van Rooy concludeert dat het eindrapport in lijn ligt met de vaststellingen van het Rekenhof. De nieuwe algemeen directeur staat voor een enorme taak om de organisatie efficiënt te maken, zowel financieel als inhoudelijk. Wat dat laatste betreft, is zijn fractie sceptisch over de mogelijkheid van integratie en inburgering op zich, zeker als het gaat om vreemdelingen uit Afrikaanse of islamitische landen. Hij citeert een MO-medewerkster van de Noorse tegenhanger van het agentschap, over de omgang met vrouwen: "As soon as they get their residency they say goodbye to what they were taught." Hij beveelt dan ook aan om zich goed te beraden daarover.

4.3. Tussenkomst van Katrien Partyka

Katrien Partyka beseft dat het om een delicate kwestie gaat, niet het minst omdat veel mensen het beste van zichzelf gaven in moeilijke omstandigheden. Toch vraagt zij democratische opheldering. Als eerste voorbeeld noemt het lid de uitgavenoverschrijding van 6,2 miljoen euro zonder duidelijke oorzaken, maar nog belangrijker is de governance, die niet uitgaat van de taken en wat daarvoor nodig is op het vlak van financiële en personeelsmiddelen, maar van het budget. Het lid bepleit een copernicaanse omwenteling.

Veel van de uitdagingen zijn bekend: de verhoging van het aantal cursusplaatsen, de samenwerking met VDAB, voldoende buddyaanbod, de KBI en de geïntegreerde aanpak. Men verwacht een antwoord van de algemeen directeur en de minister over de manier waarop zij die aanbevelingen gaan omzetten in een beter beleid, maar het lid weet dat het tijd vergt om al die processen op gang te trekken, zeker in een organisatie die gekenmerkt wordt door veranderingsmoeheid, wantrouwen en verwaarlozing, zoals het rapport concludeert. Daarvan kan men niet op korte termijn een oplossing verwachten. Dat neemt niet weg dat de vragen belangrijk blijven. Het lid stelt voor binnen afzienbare tijd, bijvoorbeeld over een jaar, te bekijken welke stappen gezet zijn in het veranderingstraject.

4.4. Tussenkomst van Tom Ongena

Tom Ongena wenst Jo De Ro veel succes; hij heeft heel wat kritische prestatieindicatoren op te volgen, maar zijn fractie heeft er alle vertrouwen in. Op het vlak van financieel beheer en governance zijn veel pijnpunten blootgelegd. Het lid heeft begrepen dat daaraan gewerkt zal worden.

Zelf gaat hij nader in op de dienstverlening, beginnend met het leren van het Nederlands. Hoever staat men met de flexibilisering van de toegang daartoe, waarbij de kaart van digitalisering zou worden getrokken? Hij is met name geïnteresseerd in andere werkzoekenden dan inburgeraars. Een op acht blijkt immers onze taal niet te spreken. Hoe kan het agentschap ervoor zorgen dat ook zij beter bereikt worden?

Wat MO betreft, voelde Open Vld al langer aan dat dit vandaag te vrijblijvend is. De lessen zijn te afhankelijk van de goede wil van de lesgever. Het is belangrijk dat daar meer uniformiteit in komt, maar de spreker heeft begrepen dat dit een van de ambities is. Hij kijkt uit naar de scherpere doelen die werden aangekondigd.

Het komt er immers op aan onze fundamentele spelregels duidelijk te maken aan de nieuwkomers.

Werk is misschien wel de belangrijkste inburgeringshefboom. Tom Ongena betreurt dan ook dat de band met VDAB nog altijd voor verbetering vatbaar is. Het regeerakkoord is overigens duidelijk: binnen de twee maanden doorstroming naar VDAB en snellere opvolging. In dat verband verklaart hij ook meer te geloven in gecombineerde trajecten, met Nederlands leren op de werkvloer.

Positief in het rapport is dat het personeel klaar is en open staat voor de vierde pijler. Succes vereist wel dat men voldoende buddy's vindt. Wat is de stand van zaken?

4.5. Tussenkomst van Jeremie Vaneeckhout

Jeremie Vaneeckhout treedt bij dat lessen moeten getrokken worden uit het verleden maar ook dat men niet mag blijven omzien en doen alsof verbetering onmogelijk is. Een goed werkend agentschap, dat een kerntaak van de overheid uitvoert, kan een kansenmachine zijn voor nieuwaangekomen mensen die hun zoektocht beginnen. Het lid is alvast blij dat de nieuwe algemeen directeur in weerwil van de uitdagingen zijn rol opneemt als ambassadeur van zijn medewerkers. Zelf heeft hij lokaal en regionaal positieve ervaringen met hun engagement en hij begrijpt dan ook hun behoefte aan positieve beeldvorming. Toekomstig succes hangt niet alleen van de structuur maar ook van de cultuur af.

Katrien Partyka heeft gelijk dat men op dit moment niet kan verwachten dat vandaag, na enkele maanden coronacrisis, alle oplossingen al op tafel liggen. Anderzijds moet dat in de komende maanden en jaren wel gebeuren en dat zal door zijn fractie ook nauwgezet opgevolgd worden. Hij is het er dan ook mee eens om het onderwerp op een gepast moment weer op te nemen, en te bekijken hoe men in de afgelopen tijd met de rapporten is omgegaan.

Zeker is wel dat alles staat of valt met het financieringsmodel. Men mag dan ook niet te lang wachten met een aanzet tot vernieuwing op dat vlak. Hij leest in het rapport een pleidooi voor politiek leiderschap en verantwoordelijkheid nemen. Die uitdaging is niet alleen aan de minister gericht maar volgens het lid ook aan het parlement. Maatschappelijk is dat geenszins evident, in het licht van het bestaande spanningsveld op dit vlak. Maar dat is geen voldoende reden om het uit de weg te gaan en hij heeft er vertrouwen in dat de regering dat niet zal doen. Zij moet ingaan op de signalen van het agentschap. Men kan niet achteraf klagen dat de integratie gefaald heeft als men die bevoegdheid zelf in handen had. Vervolgens roept hij de vraag op naar het tijdspad. Hoe krijgt het gesprek daarover vorm, waarbij het lid wijst op de wisselende context van vertraging en versnelling?

Belangrijk voor Groen is ook de burgerschapstest en de nuances daarbij. Ook het rapport van de visitatiecommissie lijkt op nuance te wijzen. Hoe bekijken de algemeen directeur en de minister dat? Welke oplossingen zien zij voor een meer voorzichtige aanpak en hoe verhouden die zich tot de ambitie van de Vlaamse Regering?

Groen is op zich geen voorstander van de inperking van de juridische dienstverlening tot een website, tenzij die performant, intuïtief en omvattend is. Hoever staat men met de praktische uitwerking? Heeft de minister daar middelen voor uitgetrokken? Wanneer is hij klaar?

Vervolgens peilt Jeremie Vaneeckhout naar de stand van zaken in de samenwerkingsovereenkomsten met de lokale besturen en het overleg met de VVSG daarover. Wat zijn de eerste bevindingen en beslissingen? Is de dialoog over de

afstemming tussen de uitvoerende agentschappen al opgestart? Ook hij wijst bij de digitalisering, waarvan hij de kansen erkent, op de voorwaarde om het sociale en fysieke aspect niet te vergeten. Men mag toegankelijkheid en de drempels niet uit het oog verliezen. Worden bepaalde sporen uit de coronacrisis, zoals het Chromebooksproject, geïnstitutionaliseerd? Is daartoe in middelen voorzien? Is men daarover al in overleg met Atlas en IN-Gent? Neemt het middenveld daarin een rol op?

4.6. Tussenkomst van Hannelore Goeman

Hannelore Goeman zegt dat het dure mismanagement door de vorige regering geen mooi verhaal heeft opgeleverd. Er ligt veel werk op de plank, leert het rapport van de visitatiecommissie. N-VA verwijst naar de asielcrisis als uitleg voor de malaise maar het aandeel van vluchtelingen in de doelgroep van het agentschap was met 22 procent in 2015 en 41 procent in 2016 weliswaar aanzienlijk maar niet voldoende om de structurele problemen te verklaren. Ook haar fractie, die de ambitie van een goed functionerend inburgeringsagentschap deelt, stelt haar hoop in Jo De Ro en minister Bart Somers om dat recht te trekken, en dankt alvast de medewerkers van het agentschap voor hun snelle reactie tijdens de coronacrisis.

De lijst met knel- en verbeterpunten is lang. Aan het opzetten van efficiënte en geïntegreerde trajecten is nog veel werk. Gecombineerd aanbod van MO en NT2 vindt het lid een interessant spoor, al lijkt het haar niet evident om daarvoor de juiste leerkrachten te vinden. Ander pijnpunt is het mank lopende centraal dossierbeheer. De huidige Kruispuntbank, die overigens al handenvol geld kostte, blijkt geen goed instrument te zijn voor de opvolging. De visitatiecommissie noemt de opbouw complex en versnipperd. Hoe ziet men dat? Gaat men voor verdere opbouw of herbeginnen vanaf nul?

Bij de stijgende werkbelasting van de trajectbegeleiders informeert het lid naar de hoeveelheid dossiers die een begeleider volgens de algemeen directeur kwaliteitsvol kan opvolgen. Zijn zij met genoeg of moet hun aantal worden opgetrokken? In welke middelen is daarvoor voorzien?

Verder wil Hannelore Goeman graag meer uitleg over het actieplan MO. Hoe wordt de verhoging van het aantal cursusplaatsen concreet aangepakt? Hoe vindt men lesgevers die Arabisch, Spaans, Portugees of Turks kennen, wat haar overigens niet onoverkomelijk lijkt? Het plan om het aantal cursisten tot veertig op te trekken voor hogeropgeleiden lijkt haar wel ambitieus. Hoe reageert de algemeen directeur en de minister daarop? Is er sprake van bijkomende financiering voor de creatie van extra plaatsen?

Wordt de inhoud van de cursussen MO geconcretiseerd in het licht van een gestandaardiseerde toets? Hoe ziet men dergelijke uniformisering in het taalonderwijs zonder dat men eerst de haalbaarheid voor verschillende groepen inburgeraars heeft onderzocht? Sp.a vindt alvast het voorstel van eindtermen op maat wel een goed idee. Digitaal aanbod is een goed idee, als men de voorwaarden van de visitatiecommissie respecteert. Is in voldoende middelen voorzien voor ontwikkeling en opleiding?

Het lid sluit zich aan bij de lof voor het buddytraject, maar hoe gaat men het snel realiseren? Zeker voor kleinere besturen is dat niet gemakkelijk. Hoe gaat men die overtuigen en compenseren? Denkt men dat er bij hen een draagvlak bestaat om te betalen voor de dienstverlening door het agentschap?

Wat VDAB betreft, twijfelt de spreker niet aan het belang van goede en snelle activering maar de vraag is wel of alle inburgeraars daar na twee maanden klaar voor zullen zijn. Volgens haar biedt men ongeletterden beter langere trajecten.

Hoe gaat men om met de weerstand binnen de organisatie tegen de examens? Wat gebeurt er met de niet-geslaagden? Worden alternatieven als vrijstelling op basis van inspanning overwogen?

Dan gaat de spreker in op de vaststellingen over de onduidelijkheid van de Brusselse regionale werking, meer bepaald de afspraken tussen het agentschap en de VGC. Hoe ziet men de rol van die laatste? Hoe wordt de aanpassing van de cursussen aan de Brusselse bestuurlijke en taalcontext aangepakt? Zij vindt het nog altijd bizar dat Antwerpen en Gent wel een apart agentschap hebben maar Brussel niet.

Is de financiële situatie van het agentschap vandaag ondertussen geruststellender dan de voorbije jaren? Is er in geld voorzien voor de kosten van extra dienstverlening, digitalisering en verkorte wachtlijsten? Wat betekent in dat verband de opmerking van de visitatiecommissie dat kosten verder zullen moeten worden gedrukt om ruimte te creëren voor activiteiten binnen de beleidsverwachtingen? Het lid hoopt alvast dat dit geen personeelsbesparingen inhoudt. De huidige financiering is in elk geval niet houdbaar. Haar fractie treedt het pleidooi bij voor kostprijsberekening en het vastleggen van vorken, voor strategische financiële cycli en de afstemming van de financiering op de behoefteanalyse volgens de scenarioplanning van het IOM.

In datzelfde licht moet ook de personeelsbehoefte eerlijk en objectief geanalyseerd worden, in plaats van te vertrekken vanuit het voorhanden zijnde budget. Belangrijke vragen daarbij zijn hoeveel dossiers per trajectbegeleider realistisch zijn, en hoe men omgaat met de onvermijdelijke fluctuaties in de instroom.

Tot slot bevestigt Hannelore Goeman dat zij tegen de betaling van de inburgeringstrajecten is, omdat ze dat contraproductief vindt. Blijft de minister bij zijn eerdere standpunt dat men dat moeilijk kan invoeren zolang het aanbod niet op punt staat? Wat is zijn realistische inschatting? Lukt het deze legislatuur nog?

5. Antwoorden van de genodigden

5.1. Antwoorden van Jo De Ro

Jo De Ro erkent dat de berekening van de personeelsbehoefte cruciaal is. Soms moet men een kader aanpassen aan de middelen of de mensen die men weet te vinden. Ook met de fluctuaties moet rekening gehouden worden.

De basisfinanciering van het agentschap gaat uit van ongeveer 11.500 contracten. Dat aantal is elk jaar sinds 2015 overschreden, waarvoor de Vlaamse Regering dan extra asielmiddelen heeft uitgetrokken. Maar voor gespecialiseerd personeel op langere termijn is een zekere stabiliteit nodig, al zal voor kleinere taalgroepen of opdrachten gewerkt moeten worden met freelancers. Hetzelfde doet zich voor bij de tolken.

De spreker hoopt dat hij in zijn inleiding het beeld van de veranderingsmoeheid heeft kunnen bijstellen. Mensen kunnen dat zijn als ze het gevoel hebben er geen deel van uit te maken of er het nut niet van inzien. Motivering is dan ook een belangrijke opdracht van het management. Op dat vlak loopt een hoopvol project met de hr-dienst. Hij verwijst ook eens te meer naar de inzet tijdens de asielcrisis.

Over eindtoetsen is altijd veel te doen geweest in Vlaanderen, dat is ook zo in het onderwijs. Hoe ze eruit moeten zien, wie ze moet maken en of ze voor iedereen hetzelfde moeten zijn, is een oude discussie. Op dat vlak doen zich dezelfde reacties voor als in andere domeinen dan inburgering en maatschappelijke oriëntatie. Voor hem is het alvast logisch dat de lat voor burgerschap even hoog moet liggen voor een 18-jarige leerling in het secundair onderwijs als voor een 18-jarige

nieuwkomer. Maar het is niet aan hem om dat te bepalen. Het is goed dat dit net als de eindtermen gevalideerd wordt op het niveau van regering en parlement. AHOVOKS kan de brug slaan tussen leerplichtonderwijs en inburgering. Er kan wel onderscheid gemaakt worden tussen manieren om die einddoelen te bereiken. Als voorbeelden geeft hij verschillen in schrift, leersnelheid en geletterdheid. De algemeen directeur onderstreept daarbij dat dit niet zozeer is ingegeven door zorg als wel door de noodzaak van MO voor het maatschappelijk functioneren.

Verder treedt hij bij dat een evenwicht gezocht moet worden tussen digitalisering en fysiek contact. Men mag niet uitsluiten dat een aantal mensen een volledig digitaal traject volgt. Waarom zou men ook langs digitale weg al niet een deel van het taal- en MO-materiaal ter beschikking stellen van toekomstige partners die nog in het buitenland verblijven? Dat lijkt verstandig als men van de behoeften van betrokkenen en maatschappij uitgaat. Bedrijven doen dat ook met mensen die ze van plan zijn naar hier te halen. Dat neemt niet weg dat men in fysieke lessen beter op reacties kan inspelen.

Wat de achterstand betreft, herhaalt Jo De Ro dat men zich bewust is van de vertraging van de instroom door covid. Uiteraard is men bezig zoveel mogelijk historische achterstand weg te werken. Maar de vraag of de instroom vanaf september zal verdubbelen of niet, blijft open. Het komt erop aan dat het agentschap zich op de verschillende scenario's voorbereidt. Daarom is het ook zo belangrijk dat men vanaf dag 1 met digitale MO heeft kunnen werken. Maar er zijn mensen zonder digitale vaardigheden die men niet heeft kunnen helpen, en die fysiek worden benaderd in het najaar 2020 zodra het veilig kan. Die groep wordt niet vergeten.

Wat de achterstand in MO betreft, is het een goed begin dat de cijfers nu gemonitord worden. Daaraan is hard gewerkt door de stafdiensten en de Interne Audit. Het wegwerken van die achterstand vereist verder een sterkere planning. Doel is een gemiddelde bezettingsgraad van twintig deelnemers per cursus te halen voor de courante talen. Aulagroepen tot veertig zijn mogelijk voor wie snel leert. Hij wijst er wel op dat niet overal voldoende lokalen op de markt zijn, zeker niet als men tot twintig wil gaan, rekening houdend met de veiligheid in coronatijden. Iedereen wordt voor het wegwerken van de achterstand ingezet, niet alleen de lesgevers maar ook bijvoorbeeld de mensen van logistiek, vertalers en HR.

De klanten van het agentschap zijn gemeenten, bedrijven en organisaties, maar ook de inburgeraars en de nog veel grotere groep die beter Nederlands wil leren en daarvoor een beroep doet op het agentschap als toegangspoort. Dat dit laatste aantal al twintig jaar in stijgende lijn gaat, om allerlei redenen, is een reden tot vreugde. Ook voor de inburgeringstrajecten zijn er overigens veel aanmeldingen van mensen die daartoe niet verplicht worden door het decreet, bijvoorbeeld omdat ze EU-burger zijn.

De opmerkingen over de structuren en de versnippering neemt hij ter harte, op één punt na, waarover hij van mening verschilt met het rapport van de visitatiecommissie. Provinciale organisatie is volgens hem niet zo gek, omdat er veel netwerken op dat niveau zijn. De provincies zelf helpen trouwens de gemeenten op een aantal terreinen, waarvan de organisatie van zomerscholen een voorbeeld is.

Met het financieel model mag inderdaad niet lang gewacht worden. Het is de komende maanden aan de orde, al zal de opbouw van de begroting voor 2021 nog redelijk klassiek zijn. Voor enigszins valabele cijfers zal daarvoor moeten gekeken worden naar de werking in 2019, voor corona. De raad van bestuur en het beleid moeten klaar zijn met de vernieuwing tegen het voorjaar van 2021, als de voorbereiding van de begroting voor 2022 begint.

Dat men een belangrijke plaats blijft toekennen aan de juridische dienstverlening, acht hij evident. Veel lokale besturen en diensten van de Vlaamse overheid maken er gebruik van. Ook op Belgisch en Europees niveau wordt de expertise van die dienst erkend.

Wat de opleiding van het personeel betreft, stelt hij tot zijn spijt vast dat het budget voor vorming de afgelopen jaren nooit volledig is uitgegeven. Zelf wil hij de voorhanden zijnde middelen actief inzetten, omdat de versterking van de mensen in de organisatie cruciaal is. Als ze niet blijken te volstaan, vindt hij dat daar meer ruimte moet voor vrijgemaakt worden in de eigen begroting.

Dat het buddytraject nu nog niet klaar is, is evident. De regie daarvan ligt trouwens op het lokale vlak. De rol van het agentschap is ondersteunend, met goede voorbeelden, in samenwerking met de VVSG. Er zijn wel degelijk middelen voor uitgetrokken, waarbij hij de tussenkomst van het Europese fonds AMIF vermeldt, dat overigens ook innovatieve digitalisering financiert.

De huidige minister en raad van bestuur hebben een strategische doelstelling volledig aan Brussel gewijd. Ook ABB bekijkt dat ambitieus. Het is aan het agentschap en zijn Brusselse tak om de 2300 extra trajecten effectief aan te bieden.

5.2. Antwoorden van Bart De Vos

Bart De Vos legt uit dat de visitatiecommissie vooral pleit voor een betere samenwerking tussen het centrale en het provinciale niveau. Daar wordt nu al door het managementteam op ingespeeld.

Over het eindexamen was de visitatiecommissie verdeeld, vandaar het genuanceerde beeld. Sommigen wijzen categoriek de versoepeling af. Anderen stelden het thema wel ter discussie, zoals professor Deygers, die in de praktijk veel onderzoek doet naar vreemdetaalverwerving en -didactiek en zich daarbij richt op de meest kwetsbare doelgroepen. Over de concrete invulling spreekt de visitatiecommissie zich niet uit. Ook voor details over het Australische en het Nederlandse model verwijst de spreker naar professor Deygers.

5.3. Antwoorden van minister Bart Somers

Minister *Bart Somers* dringt erop aan altijd het doel van het agentschap voor ogen te houden: mensen zo snel mogelijk de instrumenten, de kennis en de vaardigheden bij te brengen om optimaal te functioneren in de Vlaamse samenleving en daar volwaardig burger van te zijn. Ze krijgen kansen, maar tegelijk ook de gelegenheid de verantwoordelijkheid te nemen om bij te dragen aan die samenleving. Het agentschap moet dat op een performante manier doen, efficiënt, zuinig en snel. De succesratio bedraagt geen 100 procent, evenmin als in het onderwijs of bij de opvoeding thuis.

De enige manier om het beleid op dat vlak tot een succes te maken, gezien de maatschappelijke gevoeligheid, is transparantie. Men moet niet wegkijken van problemen als wachtlijsten, noch zijn kop in het zand steken. Daarnaast is ook monitoring erg belangrijk, volgens stabiele parameters, aan de hand waarvan men op regelmatige basis aan parlement en publieke opinie de evolutie van de resultaten kan tonen. Dat is de enige manier om vertrouwen te creëren.

De aanpak verloopt stapsgewijs. Een eerste stap was de analyse door het Rekenhof, op gang gebracht door zijn voorganger Liesbeth Homans, de tweede de selectie en aanstelling van een algemeen directeur, de derde de vraag aan Möbius om de kloof tussen de huidige en de gewenste situatie te schetsen. Die – beperkte – studie heeft de nodige handvatten aangereikt voor een mogelijke overbrugging.

De volgende stap wordt nog voor het zomerreces van 2020 gezet. Daarin legt de minister de Vlaamse Regering de eerste vertaling voor van de ambities uit het regeerakkoord in de vorm van een aanpassing van het decreet. Na het zomerreces wordt op basis van de uitkomst van de discussie daarover het financiële model uitgewerkt. Doel is dat de hele hervorming in werking treedt op 1 januari 2022.

Veranderingsmoeheid kan men bestrijden met zichtbare progressie, duidelijke doelstellingen en motivering. De mensen zelf, die zeer gedreven en geëngageerd zijn en hun verantwoordelijkheid opnemen, kan men immers niets verwijten. Zij vinden terecht dat zij een belangrijke maatschappelijke taak vervullen. Buiten het onderwijs zijn er weinig plaatsen waar men in die mate kan bijdragen tot maatschappelijke cohesie, inclusie en gemeenschapsvorming. Het is de plaats waar nieuwe Vlamingen worden gemaakt, en men zich kan verbinden met een groep. De minister heeft er dan ook vertrouwen in dat men erin zal slagen om die machinerie weer op gang te trekken.

Burgerschapstests worden niet ingericht om te lachen, onderstreept hij. Zelf gelooft hij er sterk in. Al bij de eerste stappen in het inburgeringsbeleid door voormalig minister Marino Keulen was het idee al dat het een resultaatsverbintenis moest zijn. Men moet de nieuwkomers ernstig nemen. Zij hebben capaciteiten en kunnen een wezenlijke bijdrage leveren aan onze gemeenschap. Dat vraagt inspanningen van iedereen, en die kunnen geëxamineerd worden. Het is evident dat daarbij minimumstandaarden gehanteerd worden.

Directeur Jo De Ro heeft gelijk dat men verschillende wegen kan bewandelen naar een geslaagd examen, ieder volgens zijn mogelijkheden. Door iedereen op dezelfde manier te behandelen, laat men kansen liggen. Vandaag wordt een grondwetspecialist in dezelfde klas gestopt als een laaggeschoolde. Bedoeling is om te komen tot maatwerk in de trajecten, maar ook tot een lat waar iedereen tijdens de test over moet. Dat is trouwens ook emancipatorisch.

Over VDAB is de minister het fundamenteel oneens met Hannelore Goeman. Het is in het belang van iedere meerderjarige nieuwkomer om zo snel mogelijk bij VDAB terecht te komen, zodat hij of zij verneemt wat het betekent om in Vlaanderen op de arbeidsmarkt actief te zijn, waar hij of zij staat met zijn vaardigheden of diploma, en welke bijscholing hij of zij nodig heeft om een kans te maken. Het zou kunnen dat uit het gesprek vooral naar voren komt dat men opleiding nodig heeft of dat de taalkennis moet verbeteren. De minister is ervan overtuigd dat het overgrote deel van de nieuwkomers wil bijdragen aan de samenleving en op eigen benen wil staan. Hij waarschuwt voor een cultuur waarin men mensen zegt om zich gedurende anderhalf jaar niet te veel zorgen te maken en alleen maar een cursus te volgen. In de plaats bepleit hij onmiddellijke activering en actief burgerschap.

Wat Brussel betreft, moet hij als minister roeien met de riemen waarover hij momenteel beschikt. Hij is begonnen met minister Pascal Smet op te roepen tot samenwerking over inburgeringstrajecten, om daarin het vierde spoor uit te werken. De Franstaligen herinnert hij ook voortdurend aan de afspraken. Brussel heeft ook al ervaring in de werking met gecertificeerde en vrijwillige tolken, wat inspirerend kan zijn. Dat systeem bestaat trouwens ook al in Vlaamse steden als Mechelen.

Wat de financiering betreft, is het evident dat het werkvolume van het agentschap bepaald wordt door externe factoren. Het Europese beleidsniveau neemt beslissingen en laat dingen wel of niet toe. Daarnaast is er de constitutionele realiteit, waarbinnen het federale niveau bepaalt wie wel of niet binnen mag komen in België. Daarbij komt dat, anders dan in sommige landen, de erkenning niet geconditioneerd is door de inburgering. Het agentschap gaat pas aan de slag als iemand al legaal in het land verblijft. De enige mogelijke sanctie is een boete. Dat is de realiteit. Dat geldt evenzeer voor het op gang komen van vluchtelingenstromen.

Omdat Vlaanderen niet zelf de poort bewaakt, kan het systeem niet anders dan flexibel zijn. Het is aan ons om ervoor te zorgen dat deze mensen kansen krijgen om volwaardig lid van de samenleving te worden, waarbij hun gevraagd wordt om ook zelf verantwoordelijkheid te nemen.

De minister besluit dat het grote werk nu begint. De opdracht is terecht ambitieus, en de vooruitgang zal de volgende jaren stelselmatig opgevolgd worden. Hoe meer transparantie, objectiviteit en zakelijkheid, hoe beter die opdracht zal slagen.

Kris VAN DIJCK,
voorzitter

Maaike DE VREESE
Tom ONGENA,
verslaggevers

Gebruikte afkortingen

ABB	Agentschap Binnenlands Bestuur
AgII	Agentschap Integratie en Inburgering
AHOVOKS	Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs, Kwalificaties en Studietoelagen
imec	Interuniversitair Micro-elektronicacentrum
IOM	Internationale Organisatie voor Migratie
KBI	Kruispuntbank Inburgering
MO	maatschappelijke oriëntatie
NT2	Nederlands als tweede taal
STV	Stichting Technologie Vlaanderen
VDAB	Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding
VGC	Vlaamse Gemeenschapscommissie
vte	voltijdsequivalent / voltijdequivalent
VVSG	Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten